

Vi har inte förlorat tron – vi har bytt objekt

Bästa Vänner, Herrens frid - Det talas ofta om att Sverige är ett av världens mest sekulariserade länder. Att Gud har trängts undan och att tron bleknat. Men den analysen är alltför ytlig. Människan slutar inte tro. Hon byter bara vad hon sätter sin tro till.

Frågan är därför inte om vi tror – utan vad vi tror på.

Vi har byggt ett samhälle där trygghet blivit det yttersta värdet. Välfärdssystem, institutioner och expertis bär upp en berättelse om att livet ytterst kan säkras, kontrolleras och förutses. Samtidigt formas en kultur där individen förväntas skapa sin egen mening, sin egen identitet och sin egen väg till lycka.

Men denna kombination rymmer en inre motsägelse. Å ena sidan total autonomi, å andra sidan total trygghetslängtan. Resultatet blir inte frihet, utan en existentiell tyngd som få orkar bära.

Det är därför inte förvånande att psykisk ohälsa ökar i ett av världens mest materiellt välordnade samhällen. Vi har eliminerat Gud, men inte behovet av Gud. Vi har avskaffat transcendenten, men lämnat människan ensam med frågor hon inte själv kan besvara.

I detta landskap riskerar även kyrkan att tappa sin riktning. När tron reduceras till värdegrund, gemenskap eller socialt engagemang – hur viktiga dessa än är – förloras dess centrum. Gud blir ett medel för människans välbefinnande, snarare än den verklighet allt ytterst kretsar kring.

Men kristen tro börjar inte i människans behov. Den börjar i Guds verklighet.

Det innebär också att kyrkans uppdrag inte främst är att bekräfta samtiden, utan att pröva den. Inte att förstärka de berättelser vi redan lever i, utan att avslöja deras begränsningar.

Vi behöver därför återvinna ett språk som vågar säga att problemet inte bara finns "där ute" – i strukturer, system eller politik – utan också i människans hjärta. Inte som moralism, utan som realism. För så länge vi tror att lösningen på människans problem enbart är teknisk, social eller psykologisk, kommer vi fortsätta behandla symptom och missa orsaken.

Den kristna traditionen erbjuder här en annan diagnos: människan är inte bara bristfällig – hon är vilsen. Och hon finner inte sin riktning genom att vända sig ännu mer inåt, utan genom att vända sig mot Gud.

Detta är ett budskap som skaver i en kultur där självförverkligande blivit norm. Men kanske är det just därför det behövs.

För vad händer om vår tids största problem inte är att vi saknar frihet, utan att vi saknar orientering? Vad händer om vår djupaste längtan inte är efter fler valmöjligheter, utan efter mening som inte vilar på oss själva?

Här har Sveriges kyrkor och församlingsledare en avgörande roll – om hon vågar ta den.

Inte genom att ropa högre än andra röster, utan genom att tala klarare. Inte genom att anpassa sig till varje ny strömning, utan genom att stå fast i det som inte förändras.

Det innebär att åter sätta Gud i centrum – inte som en idé bland andra, utan som livets grund. Att tala om omvändelse, inte som ett hot, utan som en befrielse från bördan att vara sin egen yttersta punkt.

Det är först när människan inte längre behöver bära sig själv som hon kan börja leva.

Sverige behöver inte mindre tro. Vi behöver en tro som vågar vara just tro – riktad bort från oss själva, mot den Gud som inte kan ersättas av något annat.

Allt annat kommer i längden att visa sig otillräckligt.

Lars-Gunnar Eclundh, Senior Rådgivare H4J - Levande hopp för Järva